

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za po! leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 246. — ŠTEV. 246

NEW YORK, SATURDAY, OCT. OBER 19, 1918. — SOBOTA, 19. OKTOBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Nova proglasitev neodvisnosti

ČEHO-SLOVAKI SO PROGLASILI SVOJO NEODVISNOST OD AVSTRIJE. — PROKLAMACIJA PROVIZORIČNE VLADE ČEHO-SLOVAŠKEGA NARODA.

Washington, D. C., 18. oktobra. — Neodvisnost čehoslovaškega naroda je bila danes formalno proglašena od strani čehoslovaškega narodnega sveta, priznanega od Združenih držav ter zaveznikov kot ojskujne se de facto vlade.

Proklamacija, s katero se prekinja vsako pokornost habsburški inastiji ter objavlja principije za ustanovljenje republike, je bila dana v Parizu ter je kopijo proklamacije izročil Wilsonu J. Cisar, Jan Čeko-Slovaškega Sveta. Dokument je podpisal dr. Tomaž G. Masaryk, predsednik Čeko-Slovaškega Sveta, ki je min. predsednik ter finančni minister, in drugi uradni provizorične vlade.

Besedilo proklamacije je naslednje:

DEKLARACIJA NEODVISNOSTI ČEHO-SLOVAŠKEGA NARODA POTOM SVOJE PROVIZORIČNE VLADE.

V tem resnem trenutku, ko po principijih, katerim se je dalo izmeniti, da vstavijo zmagovalne napredovanje zaveznikov armad ter prepričajo razkosane Avstro-Ogrske in Turčije in v trenutku, ko objavlja Habsburški federalizacijo cesarstva ter avtonomijo nezadovoljnim narodom izročim svoji vladi, proglašam mi, Čeho-slovaški Narodni Svet, priznan od zaveznikov ter od ameriške vlade, kot provizorična vlada čehoslovaške države in naroda ter v polnem soglasju z deklaracijo čeških poslancev v Pragi z dne 5. januarja 1918 in v spoznavanju, da ne pomeni federalizacija in v še večji meri avtonomija ničesar pod habsburško dinastijo, svoje deklaracije neodvisnosti.

"To delamo na podlagi svoje vere, da se ne sme nobenega naroda prisiliti, da bi živel pod suverenostjo, katere ne priznava in radi tega ker spoznavamo ter smo trdno prepričani, da se ne more naš narod prosto razvijati v habsburški federaciji, ki predstavlja le novo obliko raznoročnega zatiranja, pod katerim smo trpeli zadnjih tristo let.

"Mi ne moremo in ne bomo se nadalje živeti pod direktno ali indirektno vladjo kršilev Belgije in Francije in Srbije, nameranih morilev Rusije in Rumunskije, morilev nad 10,000 civilistov in vojakov naše krvi ter so krivec brezštevilnih nepojmljivih zločinov, katero so bili izvršili v tej vojni proti človečnosti v tej vojni od strani dveh degeneriranih in neodgovornih dinastij.

"Mi ne moremo ostati del države, ki nima nikake pravice do obstoja in ki s tem, da zametava sprejem osnovnih principijev moderne svetovne organizacije, ostaja le umetna in nemoralna politična zgradba, ki ovira vsako gibanje proti demokratičnemu in socialnemu napredku.

"Habsburška dinastija, katero težki veliki dedščina zmot in zločinov, je neprestano ogrožanje svetovnega miru in v sled tega smatramo mi za svojo dolžnost napram človečnosti in civilizaciji, a pripomoremo k nje propadu in uničenju.

"Mi zavračamo svetokrusne trditve, da je sila Habsburžanov in Hohenzollernske dinastije božanskega izvora. Mi ne moremo priznati božanske pravice kraljev. Naš narod je izvolil Habsburžane na češki prestol iz svoje prostovolje ter jih z isto pravico tudi odstavljaja. S tem izjavljamo, da je habsburška dinastija ne vredna voditi naš narod ter ji zaničujemo vse njene zahteve do vlade nad čehoslovaškimi zemljami glede katerih izjavljamo, tukaj in sedaj, da predstavljajo od sedaj naprej prost in neodvisen narod.

"Mi sprejemamo ter se bomo držali izjavljamo moderne demokracije, ki so bili obenem tudi ideal našega naroda stoletja. Sprejemamo ameriške principije, kateri jih je obrazložil predsednik Wilson, principije oproščenežila, veštva, dejanske enakosti narodov ter vlad, koji pravičnaja sila izvaja iz privoljenja vladanih.

"Mi, narod Komenskija, ne moremo drugega kot sprejeti te principije, katerim se je dalo izmeniti, da vstavijo zmagovalne napredovanje zaveznikov armad ter prepričajo razkosane Avstro-Ogrske in Turčije in v trenutku, ko objavlja Habsburški federalizacijo cesarstva ter avtonomijo nezadovoljnim narodom izročim svoji vladi, proglašam mi, Čeho-slovaški Narodni Svet, priznan od zaveznikov ter od ameriške vlade, kot provizorična vlada čehoslovaške države in naroda ter v polnem soglasju z deklaracijo čeških poslancev v Pragi z dne 5. januarja 1918 in v spoznavanju, da ne pomeni federalizacija in v še večji meri avtonomija ničesar pod habsburško dinastijo, svoje deklaracije neodvisnosti.

Pomoč Rusiji

Rusiji je treba pomagati. — Zavezniška zmaga je njena zmaga. — Stori la je mnogo v tej vojni. — Ne sme biti zapuščena v najtemnejši dobi svoje nesreče.

London, Anglija, 16. oktobra. — Zavezniške armade korakajo od zmage do zmage. Nemčija se ruši. Zmaga je v dosegljivi razdalji. Zmaga in osvobodjenje od more.

V zraku se slišijo odmevi pridruženih klicev in veselo razpoloženje vlade povod, ker je orožje tako slavno dokazalo poštenost naših srčnih želj. Zavezniški si čestitajo eden drugemu in hvalijo njihova dejanja.

Toda v ozadiju je senca, ki pazi z očmi, polnimi žalosti in hrepenenja, senca nekdanje velike zaveznice, ki je porabila svojo moč v svoji najtemnejši uri, ki je pokazala delo nad svojo močjo in je padla, zadeta, predno je pisajala padla, zadeta, predno je pisajala zmaga.

Zlaj ne smemo pozabiti Rusije, ko je zlomljena in se zvija v smrtnem boju, kakoršnega se ni imel noben narod že več stoletij. Ta zmaga, kateri se zdaj približujemo, je tudi njena zmaga, kakor naša. Njena kri je v njej, kri tisočev njenih najboljših sinov. — Njena bolečina je v njej, bolečina, ki je segla najgloblje v tragedijo.

Ko se je mala, pa galantna angleška armada ob strani francoske borila, da reši Pariz, je nagli vpad ruske armade v Prusijo zlomil sovražnikovo moč. Ko smo nabirali armado, da bi bila sposobna za kontinentalno vojno, se je velika ruska armada nahajala v boju z Nemci in Avstriji na Poljskem in v Galiciji.

In Rusija se je borila pod nemogočimi pogoji. Medtem ko so zapadno armado sestavljali svaobodni narodi, je ruskemu narodu, ki se je boril za svobodo, vladalo zločinsko tiranstvo.

Nemci so to vedeli in so koncu trirali svojo energijo za vdarec na vzhodu, toda ruska armada, izdana od svojih vladarjev in oropana municije, ni hotela sprejeti poraza ter se je celo poletje 1915 umikala s tako čudovito vstranostjo in smetnostjo, da jo je občudoval Mackensen sam.

Padu carizma leta 1917 so sledile briljantne zmage in Nemci so izvršili največje zločine. Zastrpili so dušo velikega naroda, ki se je z otročjim veseljem vrgel v naročje svobodi. Nemčija je premišljeno okužila rusko vojsko. — Na tisoče rodoljubov je umrlo, ker so poskušali rešiti narodno čast, toda Nemci so že razširili svoj zločin in so slavili svojo zlobo zmago v miru v Brest-Litovsku.

Toda po prvi pijanosti zmage se je sramotni mir stopnjevale za grizel v srea nemškega naroda in uničil prenapeto vero v pravico njegovih stvari. Smrdljiva sap pекla, katerega so vstvarili na vzhodu, je prišla nad nje in sedaj, ko jim preti pogin, so obupali nad grehi, katere so sami storili.

Vsled slave svojih činov in svojega trpljenja ima Rusija velik delež v miru, ki je že tako blizu. Zda j ne moremo pozabiti Rusije. Nemčija prosi miru na podlagi Wilsonovih predlogov. Kaj to pomeni za Rusijo? Kdo bo govoril za njo zdaj, ko je razpeta in razdeljena, ko je žrtve anarhije in krute meščanske vojne, ko je v Moskvi in Petrogradu pod črno vlado tesorizma hladnokrvno pomorjenih na sto in sto najhramnejših častnikov in najposlednejših in najbolj izobraženih ruskih civilistov?

Eden pogovor predsednika Wilsona je, da se mora izprazniti Rusija. — Kaj to pomeni? Da bodo odpoklicali učitelje in organizatorje iz rdeče garde? Ali to pomeni, da bodo prenehali podpirati boljševiško strahovlado? Ali

Amsterdam, Nizozemsko, 17. oktobra. — Kakor poročajo Rotterdamsche Courant, so dobili nemški listi slišni naročilo, da naj objavijo sledeče:

Nemško armadno poveljstvo je izdal odredbe, ki so v soglasju s koraki, ki so bili podvzeti glede mirovnega sklepa. Nemške armade so prejele povelja, da naj preneajo z vsemi opustošenji krajev razun, če so absolutno prisiljene slediti potoku vojaškega položaja iz obrambnih ozirov.

Nazvle temu pa se more pričakovati, da bo mnogo predmetov uničenih, katerih ni mogoče več nadomestiti; to se pravi, v kolikor je opustošenje neizogibno zvezan s potekom vojne posebno pri bombardiranju nemških postojank od strani sovražne artilerije.

Iz Srbije

Srbske čete so zavzele Kruševac ki leži trideset milj severozapadno od Niša.

London, Anglija, 17. oktobra. — Soglasno s poročili, katere se je spetjelo tukaj, so srbske čete, ki so se Nemci in Avstriji s srbskega ozemlja, zavzele Kruševac. To mesto leži trideset milj severozapadno od Niša.

Francoske čete, ki operirajo proti zapadu, so zavzele Ipek v Črnigori, nekako deset milj za padno od srbske meje.

Srbske čete so tudi zavzele mesto Aleksinac ob reki Moravi, petnajst milj severozapadno od Niša, — soglasno s srbskim oficijem, nim poročilom, katero se je spetjelo tukaj. V bojih pri Nišu se je zajelo 32 topov.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — Avstro-nemške sile v zapadni Srbiji so se umaknile na črnogorsko ozemlje ter izpraznile mesto Dja kovo, na srbsko-črnogorski meji. Tako se je glasilo danes zvečer v oficijelnem sporočilu francoskega vojnega urada.

Avstro-nemsko umikanje iz Dja kova odpira pot k invaziji Črne gore od strani zaveznikov. Od februarja 1916 naprej se niso nahajale na črnogorskem ozemlju nika ke zavezniške čete.

Francoske čete so tudi zavzele mesto Pirot v Srbiji, ki se nahaja na železniški progi med Nišom in Sofijo ter dvajset milj od bolgarske meje.

Zavzetje Ostende.

London, Anglija, 17. oktobra. — Danes popoldne sta vkorakala v Ostende belgijski kralj Albert in kraljica Elizabeta.

Angleški letalci, ki so operirali z mornarico, so zjutraj pristali in poročali, da je mesto prazno sovravnika. Nato je vice-admiral Sir Roger Keyes, ki poveljuje dowerški patrolni mornarici, šel na suho ob 12.55 popoldne.

Danes je dospela v Ostende tu di francoska patrolna konjenica in se je vrnila s poročilom, da tam ni več videti Nemcev.

Nemci so pustili za seboj samo zadnje straže, ki so bile deloma pobite, delo pa zajete.

Angleške bojne ladje so v mestu izkreale moštvo, belgijski letalci pa so se spustili na trg Place d'Armes.

Podmorski čolni.

Amsterdam, Nizozemsko, 17. Handelsblad prinaja poročilo, da je nemška admiralteta po brezčimnem brzojavu naročila vsem podmorskim čolnom, da se vrnejo v svoja pristanišča.

ne bodo mnogo bolj ovirali obnove vzhodne fronte?

Na zapadu moremo pričakovati, da se izpolnijo vse naše zahteve, toda težko je, da bi se naše zahteve izvršile v Rusiji. Ko dnevi potekajo, si boljševidi na vse načine prizadevajo, da bi onemogočili prerogjenj Rusije. Morijo naj delavce, najmarljivejše ljudi. Poskušajo ubiti možgane nove Rusije, ravno tako kot njihovi učitelji evetoča mesta v Franciji. Glavni cilj Nemčije je — oslabiliti Rusijo trajno.

Dogodki gredo naglih korakov in v Rusiji so mogoče brezštevilne in nagle izpremembe, toda, — kolikor moremo soditi, — ena stvar je gotova: medtem, ko se bo Nemčija pogajala, moramo podojviti svojo vojaško moč ne samo na zapadu, temveč tudi na vzhodu. Za sedaj moramo delati na to, da pravimo Turčiji iz vojne, da moremo poslati svoje ladje v Črno morje in od tam pritiskati. Nemčiji se tudi mora staviti pogoj, da pusti našim ladjam pot skozi Baltik. Na vsak način moramo na vzhodu zavzeti tako vojaško stališče, da zagotovimo, da se izpolni vsaka pičica predsednikovi boljševiški strahovladi? Ali pogov.

Seja vojnih gospodov

Nemški vojni gospodari se posvetujejo v Berlinu. — Nemčija bo nasprotovala nekaterim točkam Wilsonovih pogojev.

Amsterdam, Nizozemsko, 18. oktobra. — Kakor pravijo tu sem doša poročila, bo Nemčija najbrže v soboto popoldne odpisala od govor Nemčije predsednika Wilsona.

Iz Berlina se poroča, da se je vršila peturna seja vojnega ministva z vdeležbo vojaških poveljnikov. To poročilo tudi izjavlja, da je nota predsednika Wilsona zadela na nasprotja, ki bodo v govoru, ki se sestavlja, jasno povedana.

Prisotnost feldmaršala Hindenburga v Berlinu najbrže pomenja, da bo odgovor takoj odposlan in da prejšnja poročila, da oficijelna vsebina ni bila sprejeta, niso resnična.

Nadalje se tudi poroča, da ne bo prej plenarne seje državnega zbora, dokler ni odposlan odgovor v Washington. Temu pa bodo sledile debate, v katerih bodo imela vodilno ulogo podpredsednik socijalno - demokratične stranke Friderik Ebert in socijalist Gustav Noske.

"Koelnische Zeitung" piše, da so nemški neodvisni socialisti imeli v Unter den Linden velike demonstracije, pri katerih so peli Marseillaise. List tudi poroča, da je policija preprečila, da množice ni korakala pred cesarsko palačo s tem, da je napadla demonstrante s sabljami; pri tem je bilo ranjenih več oseb.

Poroča se tudi, da izjave ententnih vojnih uradov niso bile objavljene v nemških listih in da so prišla poročila, da so se dogodili upori med vojniki na fronti. Zatrjuje se tudi, da se na letakih, ki so razobešeni po železniških postajah smešijo prestolonaslednik Hindenburg in Ludendorff.

Iz Balkana

Dunaj priznava, da se tevtonske armade umikajo iz Balkana. — Srbi zmagovito prodirajo proti severu.

London, Anglija, 18. oktobra. — Z Dunaja prihaja poročilo, da se je pričelo umikanje armad centralnih držav iz Srbije. Albaniji in Črnogore.

Zavezniške čete v Srbiji uspešno nadaljujejo svoje napredovanje severno od Niša. Oficijelno poročilo srbskega vojnega urada na znanja, da so Srbi zavzeli Kruševac, 30 milj severozapadno od Niša. Poročilo se glasi:

"Zasedli smo Kruševac in Po mor. Francozi so zavzeli Kalno." Grške čete so danes dovršile okupacijo grške Macedonije, katero so držali Bolgari in Turki.

Danska se želi povečati.

Kodanj, Danska, 18. oktobra. — Privikrat tekem sedanje vojne so začeli danski listi razpravljati o vprašanju glede Šlesvig-Holštajna.

Politik pravi v svojem uvodnem članku, da se mora tudi danska meja uravnati v soglasju z Wilsonovimi idejami, izraženimi v 14. točkah in da hoče imeti severni del Šlesvig-Holštajna, kjer stane jejo Danci.

Zatrjuje se, da bo vlada dvignila vprašanje glede meje, ko bo prišel pravi čas.

Zavezniški v Rusiji.

London, Anglija, 18. oktobra. — Iz Severne Rusije se poroča, da so zavezniške čete zavzele Kadiž v arhangelski provinci in da so napredovale za šest milj proti jugu od tega mesta ob Arhangelsk-Vologda železnici.

Na Českem vre

V WASHINGTON PRIHAJAJO POROČILA O VELIKIH NEMIRIH V AVSTRIJI. — USODEPOLNA URA ZA NEMCE IN MADŽARE SIJE. — NEMCI NE DRŽE OBLJUBE, RAZUN ČE OBLJUBILO OBZANJE. — AVSTRIJA SE MORA POGAJATI Z MASARYKOM.

Washington, D. C., 18. oktobra. — Danes ves čas prihajajo poročila iz Berna o resnih nemirih v Avstro-Ogrski.

Poročila pravijo, da se nahaja dvojna monarhija v veliki politični krizi. Poroča se tudi, da bo cesar pri zasedanju delegacij izdal okle na narod, kateremu bo dovolil bolj liberalen način vladanja. "Frankfurter Zeitung" poroča, da se je splošna stavka, ki se je pričela pred nekaj dnevi na Českem, razširila po celi deželi. Od tod prihaja večidel municije za avstrijske armade.

Predsednik češkega narodnega sveta, profesor Masaryk je danes prejel po kablu poročilo, da so se splošna stavka in velike demonstracije, ki so se pričele v Pragi, razširile po celi Češki in Moravski.

Po vseh čeških deželah so bile sklicane revolucionarne seje, na katerih se je ponavljala svečana zaprisega z dne 13. aprila 1918, v kateri se zaobljubljaja vse čehoslovaški neodvisnosti.

Poročilo tudi pravi, da je češki poslanec Stanek v državnem zboru izjavil 2. oktobra, da Čeho-Slovaki niso prostovoljno preliči niti ene kaplje krvi za centralne države, temveč so zbirali svoje legije, ki se zdaj bore na strani entente.

— Nikdo ne vzame resno vlad centralnih držav, — je rekel Stanek. — Danes bje za Nemce in Madžare usodepolna ura, še prej kot se je pričakovalo.

Z vlado nočemo imeti nikakega posla. Hočemo samo enotno mejo treh slovanskih držav, od Gdanskega skozi Prago do Jadranskega morja.

Česka država, vključno Slovake, je naš minimalni program. Svobodna Jugoslavija, Velika Poljska in čehoslovaška država so že vstvarjene, tesno zvezane med seboj.

V odgovoru na naše zahteve ste nam rekli, da moramo biti obsešeni. Nemci nikdar ne drže besede, razun, kadar obljubijo, da bodo — obešali.

Ententa je odgovorila z dejanjem, ko je priznala Masarykov narodni svet in čehoslovaško armado. Nato nas je avstrijska vlada naprosila, da bi se z njo pogajali, mi pa smo odklonili. Niste nam hoteli dovoliti, da bi se pogajali za mir z Rusijo, zato pa se bedete pogajali z zastopniki naših brigad, katere je Hertling imenoval "druhal".

Govoriti morate z Masarykom, ne pa z nami. Naš problem se ne more rešiti na Dunaju. Ako nemški narod — ne vlada — sprejme Wilsonove principe, morete imeti mir.

Odkritorsčno svetujemo brezpogojno predajo centralnih držav, kar je neizogibno.

Umikanje iz Belgije

London, 18. oktobra. — Danes je bil sovražnik vespovsod potisnjen nazaj in cela fronta od morja proti jugu se premika. Nemci so naglo pobegnili iz Ostende in tega dela belgijske obali. Angleška mornariška posadka se je izkrcala v Ostende, mnogo belgijskih letalcev pa se je na trgu sredi mesta spustilo na tla med veselimi klicci prebivalstva.

Belgijske patrulje so vkorakale v Bruges in konjenica operira na obeh straneh. Belgijski topovi grme od južne strani mesta. Medtem pa se belgijska pehota in francoska konjenica, prodirajoč ob obrežju, naglo bližata Ostende, kamor bodeti dospeli gotovo še pred večerom. Ostendè je popolnoma očiščeno Nemcev. Zli se, da je sovražnik zapustil tudi Zeebrugge.

Nemci so vespovsod na begu, posebno iz Belgije, kajti vrzel, skozi katero morejo pobegniti med zavezniškimi armadami in nizozemsko mejo, postaja vedno, ožja in ako se sovražnik hitro ne umakne, bodo zajete velike armade.

Za to umikanje ostaja samo ena dobra cesta od Bruges do Eeloo. Po cesti vlada veliko pehanje med transportom in bežečimi vojniki. Ta cesta je pod ognjem belgijskih topov, ki mečejo izstrelke v gnječo bežečega sovražnika. Ceste za belgijsko armado so napolnjene z ujetniki in zaplenjenim vojnim materijalom.

Nemci imajo pri umikanju Courtrai za svojo oporno točko. Kako daleč in kako naglo bo šlo umikanje, se bo še videlo. V središču, okoli Courtrai se sovražnik trdovratno bori, da zadrži zavezniške in da krije krili.

Iseghem, južno od Roulers, je štirikrat izpremenil svoje gospodarje, predno so bili Nemci končno pregnani. Angleži drže terino Courtrai s 5,000 prebivalcev. Stari in večji del mesta je še vedno v nemški posesti; v tem delu se nahaja še kakih 30 tisoč prebivalcev, večinoma ženske in otroci. Courtrai je le malo poškodovan od bombardiranja. Angleži se nahajajo okoli in okoli mesta, tako da imajo Nemci zelo težavno stališče.

Pariška poročila pravijo, da se je umikanje izpremenilo v beg. Sinoči so zavezniški potisnili svojo črto za 12 milj naprej na fronti 25 milj. — Danes so angleške čete vkorakale v Douai, potem ke so zlomile sovražni odpor na črti ob Haute Deule kanalu.

V odločnem protinapadu je bilo sedem sovražnik divizij potisnjenih nazaj; zajetih je bilo 3,000 ujetnikov. Amerikanci pritiskajo v smeri proti Mazinghen, Angleži pa proti Wassigney.

Na levem bregu Oise so Francozi zavzeli goro Origny. Našteli so že 1,200 ujetnikov. Amerikanci in Angleži so naskočili nemške postojanke onstran reke Selle. Reko so prekopali navzile peklu strojnih pušk. Nekateri vojaki so se vrgli v umazano vodo, drugi pa so šli na drugo stran po mostovih. Nemški streli so se borili do zadnjega in so pomrli pri strojnih puškah.

Nemški odpor se na celi fronti krši, razun v Argonih in v severni Champagne, kjer so Amerikanci zapleteni v vroč boj. Pruske garde, ki puščajo tla čevljam, umirajo ter se nikakor ne marajo podati, da rešijo svoje desno krilo.

Vojaki opazovalci trdijo, da se bo general von Armin le z veliko težavo mogel umakniti iz svojih postojank v Flandriji. Ostal je predolgo proti vsem strategičnim in vojaškim principom, ko je bil že skoro obkoljen.

"GLAS NARODA"
NEW YORK PUBLISHING COMPANY
 (Incorporated in U.S.A.)
 Edited and published by the
 (a corporation.)
FRANK SAKSNER, President. **LOUIS BENEDIK, Treasurer.**
 Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Za celo leto valja list na Ameriku \$5.00
 Za celo leto na mesto New York \$3.00
 Za pol leta na mesto New York \$1.50
 Za četrt leta na mesto New York \$0.75
 Za šest meseči na mesto New York \$0.375
 Za šest meseči na mesto New York \$0.375
 "GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljno in praznikov.
 "GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Every day except Sundays and Holidays
 Subscription yearly \$3.50.
 Advertisement on agreement.
 Doplaci brez podpisa in osebnosti se ne priobčinja.
 Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.
 Pri naročnikih traja naročnikovo prošnja, da se nam tudi pošilja
 nasnan, da hitreje najdemo naslovnik.
 "GLAS NARODA"
 85 Cortlandt St. New York City
 Telefon: 2876 Cortlandt.

Hun se je izpremenil v meniha

Zastor je padel...
 Mi ne moremo videti, kaj se dogaja za zastorom na pozornici v Nemčiji. Čujemo pa neke čudne glasove — kot da se predstavlja težko pohištvo. Sempatam pogleda iz za zastora kaka glava.
 Mi lahko domnevamo, kaj se godi onstran Rena, kaj skušaje besni kajzer ter od strahu prevzeti junjkerji rešiti svojo moč in svoje kože potom hlinjenega milosrdja v enajsti uri.
 Tako se je naprimer prizaneslo mestu Lille. Res velikanskega kasa! Nemčija se dejanski obnaša kot civiliziran narod — a le za en dan in na enem mestu. Mimogrede rečeno je to mesto precej veliko.
 Drugačn pa je bila stvar v Lille pred nekoliko meseci, ko se je na tisoče moških in žensk pognalo iz njih domovij nalik živini, da postanejo sužnji svojih nemških mojstrov, — pri čemer se je na flagranten način kršilo osnovne principije civiliziranega vojevanja.
 Hudičovo počenjanje se je takrat izplačalo, ali se je vsaj Nemcem zdelo, da se izplača. Takrat še ni bilo treba mehiške kute.
 Nato pa se je poklicalo podmorske čolne nazaj ali se jih namerava odpoklicati ali se jih bo odpoklicalo neki dan v slučaju, da ne bodo zavezniški preveč zahtevali.
 — Popolnoma smo prepričani, da bo Nemčija v stanju sprejeti predsednikove zahteve, tikajoče se počlovečenja vojne, — je rekel baron Burian. — Nepotrebne "grozote" se bo odpravilo, — je nadaljeval.
 To pa je rekel Burian o hladno zasnovanih zločinih, ki so bili posledica uveljavljene politike, katero se je zasledovalo skozi mesec in leta!
 Medtem pa se vrši za zastorom prestavljanje in premikanje težkega pohištva.
 Cesarški prestol se je pomaknilo za par čevljev proti jugozapadu. Državnemu zboru se je poverilo milostno govorečo ulogo. Sam Bog ve, kako daleč bo dejanski šlo to premikanje in kako različen bo prizor na pozorišču, ko se bo zastor zopet dvignilo in ko nam bo dovoljena aplavdirati.
 Ena stvar pa je gotova:
 Mavrica demokracije bo blestela nad vsem, — dobra, stara lastninska mavrica, ki je vedno povzdigovala in zadovoljevala lokalni nemški narod.
 Izvršila se bodo mogoče še večja premikanja.
 Nihče ne ve, kako daleč so junjkerji prestrašeni in v koliki meri je razorganizirana armada. Nihče ne ve ničesar pozitivnega o sreči Nemčije.
 Ali je res tepena ter polna maščevalnih misli in načrtov? Ali se pa dejanski obljublja boljše stvari?
 Tega ne ve nihče izven železnega kroga. Nihče ne more tega vedeti, dokler se Nemčija brezpogojno ne uda in dokler civilizirani narodi sveta ne stopijo prosto v Nemčijo ter pričnejo s svojim procesom obsodbe.

"Španska influenza"

Zadnje čase se je po vzhodnih državah in v krajih osrednjega zapada zelo razširila epidemija bolezni, ki jo imenujejo "španska influenza". V raznih vojaških taborniških je zahtevala že velike žrtve, pa tudi mestom, v katerih se je razširila, ne prizanaša. V Chicagi je v zadnjih par dnevih umrlo poprečno okoli sto ljudi na dan in epidemija se še vedno razširja.
 Kaj je "španska influenza"? Ta bolezen je nekakšen "prehlad", ki ga spremlja zvišana temperatura krvi, bolečine v glavi, na oči, ušesih in drugih delih telesa. Človek se v takem stanju počuti zelo slabega. V večini slučajih ta bolezen preide tretji ali četrti dan in bolnik potem hitro okreva. Pri mnogih bolnikih pa se ta bolezen razvije v vnetje pljuč in tudi drugih organov. Mnogim takim kompliciranim slučajem sledi smrt. Ako je ta, takomimeno "španska influenza" popolnoma identična z influenco, prejšnjim let, bo treba zdravnikom šele dognati.
 Epidemične influence so se pojavljale v Ameriki od leta 1917. Zanimivo je, da je bila prva taka epidemija zanešana v Ameriko iz Valencije v Španiji. Od tistega časa so se pojavljale številne epidemije. Leta 1889 in 1890 se je pričela epidemija influenza razširati nekje v Orijentu, našla je pot v Rusijo in se potem razširila po vsem svetu. Tri leta pozneje je zopet razsajala in obkraj je marljivo obiskovala ameriške domove.
 Četudi je sedanja epidemija imenovana "španska influenza" ni nobene podlage za domnevanja, da je to kakšna specialna španska bolezen. Nekateri znanstveniki so mnenja, da ima ta bolezen svoje korenine v Orijentu in pri tem poudarjajo dejstvo, da so Nemci poročali, da je bila ta bolezen razširjena na vzhodni (ruski) fronti v poletju in jeseni leta 1917.
 Kako se lahko pozna znaki španske influence?
 Zdravniki sedaj še nimajo nobenega zanesljivega načina spoznanja znake bolezni v vsakem slučaju. Pač pa se jih lahko spozna, kjer zbolijo več ljudi skupaj. Navadni prehladi, ki povzročajo nahod in kašelj, so v navadi v jesenskem času in proti pomladu pri naglem spreminjanju vremena in temperature, medtem ko influenza nima nobene letne sezone in v poletnem času ravno tako rada potuje, kakor v jesenskem. V Evropi se razsajala najbolj meseca maja, junija in julija. V slučajih španske influence pridejo simptomi prehlada (vročina, bolečine, oslabilost, nahod) nenadoma, ne pa polagoma kakor v navadnih prehladih. In končno, navadni prehladi se ne razširjajo s tako naglico, kakor influenza. V večini slučajev španske influence se prizadejo počitju bolne nenadoma. Kar naenkrat občutijo slabost, bolečine na oči, v ušesih, glavi in hrbtu. Nekateri bolniki postanejo vroglavi, drugi bruhaajo. Večina bolnikov se pritožuje, da jih ura-

zi in temu sledi zvišanje temperature bolnika od 100 do 104 stopinj. Večinih bije srce počasi. Tistemu, ki dobi znake influence, se pozna bolezen že na pogled. Njegove oči postanejo nekako motne z napečimi krvnimi žilicami. Nekaterim se eedi iz nosa. Eni kašljajo. So slučajni, na katerih se ne pozna nobenega znaka prehlajenja; kljub temu se počuti tak bolnik zelo oslabilenega, kaj se mu tudi pozna. To so znaki, ki služijo za podlago zdravnikom za spoznavanje španske influence. Ako je slučaj kompliciran, tedaj preidejo bolniki kri, kajti dognali so, da se bela krvna telesa v slučajih španske influence prav malo pomnože nad normalno. Razne ameriške zdravstvene organizacije so ustanovile posebne laboratorije za raziskovanje in študiranje te bolezni. V teh laboratorijih lahko spoznajo vsak slučaj španske influence potom raziskovanja krvi.

Kaj je navaden potek bolezni? Ali je nevarna življenju?

V večini slučajih muči bolnika vročina kakke tri do štiri dni ter potem se mu obrne na boljše. Kjer bolnik podleže, je navadno postal žrtve kompliciranosti, ki jo ima ta bolezen. Proporcionalno so smrtni slučajni v sedanjih epidemijah nizki, toda v nekaterih krajih pa tudi izredno visoki.

Kaj povzroča to bolezen?

Bakterijologiki, ki so študirali in preiskovali vzroke epidemičnih influence v prošlosti, so v mnogih slučajih influence našli ilno majhne bacile, ki imajo obliko žice, zrazane v kratke kosčke. Seveda so tudi ti bacili tako majhni, da so nevidni prostemu očesu. Te bacile je pronašel zdravniški učenjak Pfeiffer in zdravniški svet pozna sedaj te bacile po njihovem odkritju "Pfeifferjeve bacile". V drugih navidezno enakih slučajih bolezni so našli "pneumokoke" bacile, ki povzročajo neke vrste pljučno vnetje. Zopet druge slučajne influence so povzročili "streptokoki" in raznih drugih vrst bacili z dolgimi latinskimi imeni.
 Zdravniški svet je sedaj prepričan, da se ta epidemija razširja od osebe do osebe, brez razlike, kakve vrste bacili jo povzročajo. Ljudje, ki imajo to bolezen, z veliko naglico okužujejo z bacili zrak s pljuvanjem, dihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, z vsekavanjem in na druge podobne načine. Pljunki na občutnem tlaku se postže in bacili se s prahom vred dvigajo v zrak. Ravno tako najdejo bacili svojo pot v zrak s smetišč. Kot pri vseh drugih nalezljivih boleznih, tako se tudi pri tej nalezivi bolezni od človeka, ki jo morda sam komaj čuti, drugega bo pa pognala v posteljo ali v smrt.

Kaj vam je storiti, kadar občutite znake te bolezni.
 Najvažnejše je, da takoj, ko je občutite, greste domov v posteljo. Razni zdravniški komisariji apelirajo, da če le mogoče, naj nihče zdravim članov družine ne spi v isti sobi kakor bolnik. Ako bolnik kašlja, tedaj se mu mora preskrbeti pljuvalnik, ki ga je priporočljivo očistiti parkrat na dan. Ako se mu oči solzne, ako mu teče iz nosa, tedaj mu solze, kakor tudi nosno tekočino obrisite s čisto eno ali papirjem, katero potem se žgite. Absolutna čistost je pri epidemijah boleznih vedno potrebna, kajti le na ta način se uniči o grozno nevarne bacile.
 Mnoge nalezljive bolezni, kakor škrlatica, koze, ospice itd. se ne primajo več tistih bolnikov, ki so bili že enkrat napadeni od kake

omenjene bolezni. Tega se ne more reči o španski influence, ki ponovno napade tudi tiste, ki so že enkrat prestali njene vplive.

Snaga in redno življenje je najboljše zdravilo proti takim boleznim. Telo morate držati v krepkem stanju, ako se hočete braniti pred škodljivimi bacili. Le če bo vaš sistem močnejši kakor pa bacili, ki ga napadajo, boste izšli iz tega kot zmagovalci.

Jejte zmerno in uživajte lahko, tečno hrano. Delajte le toliko, kolikor lahko brez škode prenesete vaše moči. Vaše telo imejte vedno v čistem stanju. Obležte večkrat menajete. Tisti, ki so pri takih delih, da se jim tudi spodnja obleka hitro umaže, naj se večkrat preoblečejo, kolikorkrat že zahteva snaga. Ne pozabite večkrat kopati vaše telo. Sobe, kjer spite, imejte vedno čiste. Ako le mogoče, prezračite večkrat posteljno opravo. Ne bojte se zraka! Okno v spalni sobi imejte vso noč odprto, kajti to ne bo vašemu zdravju nikdar škodovalo. Potrebno je seveda, da imate dovolj odeje in da dihaite v spanju skozi nos, to je, da imate usta zaprta. To je potrebno za ljudi, ki imajo slaba pljuča. Kdor je trdnega sistema, ta lahko diha tudi skozi usta v spanju. Kdor je navajen dihati v spanju skozi usta, se najlažje odvadi, ako si preveze okoli ust čisto ruto, predno zaspi. Nekaj časa se mu bo to zdelo jako neugodno, toda v nekaj dneh se bo privadil in se tudi navadil imeti v spanju usta zaprta. Bacili imajo v človeški organizem hitro dostop pri dihanju skozi usta, toda mnogo počasnejša pri dihanju skozi nos. Mnogi ljudje se silno boje zraka. V spalni sobi zvečer skrbno zapro vhodne svezga zraka, naj si bodo že okna ali druge odprtine, z motivacijo, "da se kdo ne prehladi". Najbolj zdravi so tisti ljudje, ki so največ na zraku. Taki ljudje se tudi uspešno upirajo boleznim. Zrak, čistost, zmerni počitek in tečna hrana so najboljše zdravila in tudi mnogokrat najcenejša. Ljudje, ki hranijo pri hrani, morajo potem dati par stotakov ali pa še več v slučajih dolgotrajnih boleznih zdravniku in za zdravila, ki bi jih prej lahko porabili za boljše življenje. Seveda le v tem slučaju, če je imela družina tolikšne dohodke, da jih je lahko dala na stran.

Varujte se z ljudmi natlačenih prostorov, kot uličnih vozov električne železnice, kjer ob jutrih ljudje pokaljujejo in kihajo vse križem ter s tem razširjajo bacile, ki jih vdihavajo drugi. V voza polnne železnice bodite v takem slučaju obrnjeni tako, da ne boste vdihavali zraka, ki ga izdihavajo proti vam obrnjeni ljudje.

Kot je potrebno zračenje prostorov in snaga doma, tako je potrebno tudi v krajih, kjer ste vpisani. Pomagajte družbam ali kjer koli ste že vpisani ohraniti delavnice v čistem, zračnem stanju.
 Kadar obolite vi ali kdo članov vaše družine, se ne razburjajte. Bolnika negujte premisljeno in z avniško pomočjo ter če se boste ravnali po gori omenjenih navodilih, so v večini slučajih izključene smrtne nevarnosti.

Dosedanja zdravniška poročila pripovedujejo, da se je španska influenza najbolj razširila v krajih, kjer žive ljudje gosto skupaj, kot na primer v vojaških taborniških in po stanovanjskih delih velikih industrijskih mest, kjer so ljudje gosto naseljeni.
 V interes vaše mladine je, da če le mogoče živite v stanovanju, ki ne odgovarja potrebam vaše družine. V natlačenih stanovanjih se boste vi morda vzdržali pred vplivi bolezni, ker ste bili v mladosti morda toliko srečni, da ste

živeli v zračnih, prostornih stanovanjih, da se vam je sistem razvil v toliko meri, da sedaj lahko kljubujete neprikladni, katerim so izpostavljeni ljudje v temnih, nezračnih in natlačenih stanovanjih. Četudi so stariši močni, ostanejo njihovi otroci navadno slabotni, pristopni raznovrstnim boleznim samo zato, ker jim je pri njihovem razvijanju v stanovanjih, kjer so živeli, primanjlovalo zraka. Seveda ni vsakemu delavcu mogoče, posebno v sedanjih časih, ko je v velikih industrijskih mestih splošno pomanjkanje stanovanj, živeti v udobnih stanovanjih. Toda če le mogoče, bi morali ljudje zapustiti navadne stanovanjske luknje in si poiskati boljše prostore.

Atentat na Lenina.

Amsterdam, Nizozemsko, 17. oktobra. — Kijevski poročevalce lista Leipziger Abendzeitung poročajo o zopetnem atentatu na Nikolaja Lenina.

Lenina je zadela kroglica v pleča. Napadelec je bil Dvanitske, ki je bil po atentatu aretiran.

Miljon Angležev je padlo.

London, Anglija, 17. oktobra. Kakor poroča Reuters Limited, je Anglija do sedaj žrtvovala približno en milijon življenj.

Ozdravil svojo KILO.

Jaz sem grozno počil, ko sem pred leti vzgledal en rabel. Zdravniki so mi rekli, da moram hitro operirati, ako hočem ozdraviti. Otvoril mi niso dobro čilne. Končno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Več let je preteklo in kila se ni povrnila, alopav delam težko misarsko delo. Nisem bil operiran, niti zgubil časa, nobenih stitov. Jaz nimam ničesar za prodati pač pa dam vsakemu popajzlo, kako se radoli popolno ozdravilje brez operacije, ako mi pišete Eugene M. Pullen, Carpenter 3516 Marcelus Ave., Manassas, N. J. Nalobiti je, da izredite to objavo in jo pošljete onemu, ki je počen — morda resite komu življenje ali pa vsaj pred neželjeno kilo in strahom pred operacijo.

Pri spahnerju in zdrobljenju

vdignite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

Vrabi se čel pe pri slovenskih družinah in pri ljubim kot domače sredstvo.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra

35c. a 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

42-80 Washington Street. New York, N. Y.

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let renavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in posplošenje pri kupeih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavliali naraščanju cen vseh potrebnih in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let renavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in posplošenje pri kupeih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavliali naraščanju cen vseh potrebnih in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let renavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in posplošenje pri kupeih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavliali naraščanju cen vseh potrebnih in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let renavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in posplošenje pri kupeih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavliali naraščanju cen vseh potrebnih in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let renavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in posplošenje pri kupeih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavliali naraščanju cen vseh potrebnih in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

JOSEPH TRINER,
 Manufacturing Chemist,

1333--1343 SO. ASHLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

“Le naprej!”

TO je edina pot, da se zmaga in poročnik “Pat” Dowling to ve, ko je skočil s svojim malim oddelkom 69. pešpolka v Ourcq.

Le naprej z glasnim klicem!

Oni bodo to storili, naši fantji na oni strani, naj pripadajo h kateremukoli polku in naj pridejo od katerekoli strani dežele.

Tudi oni BODO DELEŽNI NASEGA DELA, ako sledimo njihovemu vzgledu in delamo.

Posodite na način kot se oni borijo!

Naše delo nam je natančno odločeno, kakor njihovo tam. Pomagajmo jim, dajmo jim vsak bojni primoček ki grabijo, da bo njihovo delo nosilo sad. Pošlite toliko milijonov vojakov, kolikor jih je treba, da skončajo delo.

Ne glede na to, koliko Liberty bondov ste že kupili; delujte dalje — **KUPITE VSE BONDE, KOLIKOR JIH MORETE** — in več — in plačajte jih s svojimi prihodnjim prihranki. Vsako banka, vsaka lopa za prodajo bondov vam bo povedala kako.

Kupite bonde do skrajnosti!

Ta prostor so poklonili:

AMERICAN EXCHANGE NATIONAL BANK
ATLANTIC NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
BANK OF AMERICA
BANK OF CUBA IN NEW YORK
BANK OF EUROPE
BANK OF THE MANHATTAN CO.
BANK OF NEW YORK, NATIONAL BANKING ASSOCIATION
BANK OF THE UNITED STATES
BANKERS TRUST COMPANY
BANK OF WASHINGTON HEIGHTS
BATTERY PARK NATIONAL BANK OF N. Y.
BOWERY BANK OF NEW YORK
BROADWAY CENTRAL BANK
BROOKLYN TRUST CO.
BRYANT PARK BANK
CENTRAL MERCANTILE BANK OF N. Y.
CENTRAL UNION TRUST CO. OF NEW YORK
CHASE NATIONAL BANK
CHATHAM & PHENIX NATIONAL BANK OF NEW YORK
CHELSEA EXCHANGE BANK
CHEMICAL NATIONAL BANK
CITIZENS NATIONAL BANK OF NEW YORK
COAL & IRON NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
COLONIAL BANK
COLUMBIA BANK
COLUMBIA TRUST CO.
COMMERCIAL EXCHANGE BANK
COMMERCIAL TRUST CO. OF NEW YORK
COMMONWEALTH BANK, NEW YORK CITY
CONTINENTAL BANK
CORN EXCHANGE BANK
EAST RIVER NATIONAL BANK

EMPIRE TRUST CO.
EQUITABLE TRUST CO. OF NEW YORK
FARMERS LOAN & TRUST CO.
FIDELITY TRUST CO.
FIFTH AVENUE BANK OF NEW YORK
FIFTH NATIONAL BANK
FIRST NATIONAL BANK
FRANKLIN TRUST CO.
FULTON TRUST COMPANY OF NEW YORK
GARFIELD NATIONAL BANK
GOTHAM NATIONAL BANK OF NEW YORK
GREENWICH BANK OF THE CITY OF N. Y.
GUARANTY TRUST COMPANY OF NEW YORK
HANOVER NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
HARRIMAN NATIONAL BANK
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
HUDSON TRUST CO.
IMPORTERS & TRADERS NATIONAL BANK OF NEW YORK
INTERNATIONAL BANK
IRVING NATIONAL BANK
IRVING TRUST CO.
LAWYERS TITLE & TRUST CO.
LIBERTY NATIONAL BANK OF NEW YORK
LINCOLN NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
LINCOLN TRUST CO.
MANUFACTURERS TRUST CO.
MECHANICS & METALS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
MERCANTILE TRUST & DEPOSIT CO.
MERCHANTS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
METROPOLITAN BANK
METROPOLITAN TRUST CO. OF THE CITY OF NEW YORK
MUTUAL BANK

NATIONAL BANK OF COMMERCE IN N. Y.
NATIONAL BUTCHERS & DROVERS BANK
NATIONAL CITY BANK OF NEW YORK
NATIONAL PARK BANK OF NEW YORK
NEW NETHERLANDS BANK OF NEW YORK
NEW YORK COUNTY NATIONAL BANK
NEW YORK PRODUCE EXCHANGE BANK
NEW YORK TRUST COMPANY
PACIFIC BANK
PHILIPPINE NATIONAL BANK
PUBLIC NATIONAL BANK OF NEW YORK
SCANDINAVIAN TRUST CO.
SEABOARD NATIONAL BANK
SECOND NATIONAL BANK OF THE CITY OF N. Y.
SHERMAN NATIONAL BANK
STATE BANK
TITLE GUARANTEE & TRUST CO.
UNIONEXCHANGE NATIONAL BANK OF NEW YORK
UNITED STATES MORTGAGE & TRUST CO.
UNITED STATES TRUST COMPANY OF NEW YORK
YORKVILLE BANK
W. R. GRACE & CO.'S BANK

LIBERTY LOAN COMMITTEE
Second Federal Reserve District
120 BROADWAY, NEW YORK, CITY

Slovenska-Hrvatska Zveza

v Združenih Državah Američkih in Canadi.

Ustanovljena 1. januar-
ja 1903 v Calumet,
Michigan.Inkorporirana 11. junija
1906 v državi Mich.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK GREGORICH, Box 29, Dodgeville, Mich.
Podpredsednik: GEORGE KOTZE, 115 Grant Avenue, Eveleth, Minn.
Prvi tajnik: ANTON GESHEL, Borgo Block, Calumet, Mich.
Zapisknik: MATHIAS OZANICH, Seventh Street, Calumet, Mich.
Blagajnik: VINCENT ARBANAS, First National Bank, Calumet, Mich.

NADZORNI ODBOR:

I. nadzornik: ANTON GERZIN, Eveleth, Minn.
II. nadzornik: JOHN B. MALNAR, Calumet, Mich.
III. nadzornik: PAUL SHALTZ, 209 Seventh St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

I. porotnik: MATH. ZGONC, Box 423 Ely, Minn.
II. porotnik: VILJEM MIHELICH, Calumet, Mich.
III. porotnik: FRANK LEVSTIK, Box 103, Aurora, Minn.

POMOŽNI ODBOR:

JOHN KAMBICH, 417 Osceola St., Laurium, Mich.
LUKAS STEFANEK, Calumet, Mich.
MARKO JOTICH, Calumet, Mich.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. JOHN S. STEFANEK, 268 1/2 First Avenue, Milwaukee, Wis.

ODVETNIK:

ANTHONY LUCAS, Calumet, Mich.

Opomba.—Vsa dopisovanja, kakor tudi spremembe članov in članice naj se pošiljajo na glavnega tajnika: Anton Geschel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 5th St., Calumet, Mich.
Denarne pošiljave naj se pošiljajo na blagajnika: Vincent Arbanas, First National Bank, Calumet, Mich.
Prošnje za novo pristopne članice in članice naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika: John S. Stefane, 268 1/2 First Ave., Milwaukee, Wis.
Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: Math. Zgonc, Box 423, Ely, Minn.

Uradno glasilo: GLAS NARODA.

IZ GLAVNEGA URADA SLOV.-HRV. ZVEZE

SPREMENBE V ČLANSTVU ZA MESEC SEPTEMBER 1918.

Društvo sv. Jožefa, št. 1.

Suspendirani: Mike Spehr, cert. št. 76; Anton Pecavar, cert. št. 527; Jakob Paulin, cert. št. 4136.

Pasivni član: Frank Čičak, cert. št. 686.

Društvo sv. Franciška, št. 5.

Prestopil k društvu: John Gašperich, cert. št. 3679.

Društvo sv. Nikole štev. 6

Suspendiran: Mne Stanič, cert. št. 2893.

Društvo sv. Lovrenca, št. 7.

Suspendirani: Božo Slavušich, cert. št. 4147; Andrej Jager, cert. št. 3372.

Izločen: Božidar Basich, cert. št. 3935.

Društvo sv. Ivana, št. 8.

Suspendiran: Math Sečan, cert. št. 1832.

Društvo sv. Roka, št. 9.

Zopet sprejet: Paul Grgurich, cert. št. 1147.

Društvo sv. Ana, št. 11.

Suspendirani: Margareta Južina, cert. št. 3926.

Društvo sv. Obitelj, št. 14.

Suspendirani: Jurij Malkovich, cert. št. 3622; Johana Bolf, cert. št. 3181; Nick Maljko, cert. št. 3646; Frank Burich, cert. št. 3947.

Društvo sv. Matere Božje Lurdske, št. 16.

Suspendirani: Alojzija Tomac, cert. št. 2486.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 17.

Zopet sprejet: Math Kebe, cert. št. 1920.

Društvo sv. Barbare, št. 19.

Pristopil: Joseph Mikše, cert. št. 4255, star 28 let.

Prestopil k društvu: John Bolka, cert. št. 3957.

Suspendiran: John Germ, cert. št. 2203.

Društvo sv. Petra štev. 20

Pristopil: John Poznik, cert. št. 4262, star 42 let.

Društvo sv. Štefana, št. 21.

Pasivni član: Joseph Champa, cert. št. 3324.

Društvo sv. Jeronima, št. 22.

Pasivni član: Frank Remuta, cert. št. 4004.

Društvo Podporna Zveza Slovenskih Fantov, št. 23.

Suspendirani: John Poladin, cert. št. 3943; Joseph Koss, cert. št. 4164; Joseph Sterk, cert. št. 4163; Jernej Magajna, cert. št. 4048; Joseph Umek, cert. št. 4011; Peter Mukavec, cert. št. 3965; Andrej Gombach, cert. št. 3944; Frank Matkovich, cert. št. 3878.

Izločen: Peter Černič, cert. št. 4039.

Društvo sv. Petra in Pavla štev. 24

Pristopili: Anna Pann, cert. št. 4259, stara 28 let; Joseph Tomajčič, cert. št. 4258, star 23 let; Jurij Gobac, cert. št. 4256, star 44 let; Luka Moher, cert. št. 4260, star 25 let; Jurij Spolar, cert. št. 4257, star 33 let; Ivan Mesich, cert. št. 4261, star 45 let.

Zopet sprejeta: I. Miškulin, cert. št. 3995; I. Jurkovich, cert. št. 4072.

Anton Geschel, gl. tajnik.

ZAKAJ?

Hrvatski pisatelj Ksaver Š. Gjalski. Poslovenil F. Maričin.

„In petlini so morda že dvakrat zapeli, ko je še tako ostal na svojem mestu, ves razburjen, razdražen in preganjan od prikažnjiv svojih domišljije in boli želje srea.“

V tem je tudi izšel izza gozla mesece. Na en mah, kakor da je prirodo minul trdi sen, se je vse sanjavo ganilo. Na livadah so se oglašili klci močvirnih ptic, iz tankih vej jablan so pale dolje prekrizane senice, a na vrhu najbližjega debela je zaregljala zelena žabica. Nekje — daleč — morda tam v tretjem selu se je prebudil petlin in hripavo zapel, iz vrta ali s strehe hleva pa se je oglašil melanholični klic čuka.

— Klič me! — je vzdihnil bolnik pikro in prestrašeno.

Drugače je vse tiho in mirno kakor poprej. Čuje se v tem miru šepetanje igrajočih listov bližnje breze, katere srebrno veje se čudotvorno blišči v mesečini. — Ona je edino kakor bi ne spavala, ali morda živo sanja? Drobna nizka meglica plava pod njo tik nad travo in se vleče v dolgi povlavi v dolino.

Bolniku je postalo, kakor da zre v kos pošastnega sveta. S ceste, od daleč — daleč — je prišel neankrat ropot voza, odbijajo se z jekom izmed spečih breza. Vedno bolj se je bližal voz. Že je razločeval peket kopit in pravilni trab konja. Bilo je v tem nekaj tajinstvenega.

Bolnik se je kakor nekda v dneh detinstva ralo vedno vprašal: kdo pride? kam gre? kaj ga sedaj v noči drži na cesti? — da

RAČUN MED DRUŠTVI IN SLOVENSKO HRVATSKO ZVEZO.

ZA MESEC SEPTEMBER 1918.

VPLAČALI		PREJELI		IZPLAČILO ZA	
Ime društva:	Svota	Ime prejematelja	Svota		
Dr. sv. Jožefa, št. 1	\$ 213.61	Joseph Stefane	\$ 20.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Matije, št. 2	77.99	Mike Klobučar	38.67	Bol. podpora J. Gazvoda.	
Dr. sv. Franciška, št. 5	55.33	Katarina Korenich	350.00	Osmrtnina M. Korenich.	
Dr. sv. Nikole, št. 6	91.84	Terezia Flajnik	50.00	Dar konvencije.	
Dr. sv. Lovrenca, št. 7	175.07	Frank Toljan	22.00	Bolniška podpora	
		Joseph Jarda.	19.00	Bolniška podpora	
		Stamislav Korda	21.00	Bolniška podpora	
		Andrej Žagar	5.00	Bolniška podpora	
		Laing Hardware Co.	93.00	Pogreb str. V. Severinski.	
Dr. sv. Ivana, št. 8	195.00	F. Mihelčič	7.00	Pogreb str. V. Severinski.	
		William Mihelich	20.00	Bolniška podpora	
		Nick Badovinae	27.00	Bolniška podpora	
		Paul Verbanae	15.00	Bolniška podpora	
		Peter Martinae	21.34	Bolniška podpora	
Dr. sv. Roka, št. 9	367.05	Jakob Chopp	30.00	Bolniška podpora	
		Philip Briški	39.00	Bolniška podpora	
		Valentin Jakovae	16.00	Bolniška podpora	
		Frank Klarich	21.00	Bolniška podpora	
		Joseph Mihelčich	35.00	Bolniška podpora	
		Mike Cencich	15.00	Bolniška podpora	
		Anton Pintar	21.00	Bolniška podpora	
		Mike Malnar	24.00	Bolniška podpora	
		Paul Osmak	26.00	Bolniška podpora	
		Blaž Spoljar	6.00	Bolniška podpora	
		Vinko Ozanich	15.00	Bolniška podpora	
		Anton Stimac	14.34	Bolniška podpora	
		Thom. Lesh	27.00	Revizija	
		Mike Malnar	50.00	Odkodninska podpora.	
		Frank Klarich	1.00	Revizija	
		Dr. sv. Rok	1.00	Pristopnina	
Dr. sv. Anna, št. 10	91.80	Fred Borich	21.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Anna, št. 11	118.19	Joseph Pleše	18.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Alojzija, št. 12	3.51	Franciška Stefančič	85.34	Bolniška podpora	
Dr. sv. Trojstvo, št. 13	67.39	Marko Markanjevič	1.00	Revizija	
Dr. sv. Obitelj, št. 14	152.03	Dr. sv. Obitelj		Pristopnina	
Dr. sv. Jožefa, št. 15	43.48	Marija Jotich	21.34	Bolniška podpora	
Dr. sv. M. B. L., št. 16	85.64				
Dr. sv. C. in M., št. 17	44.72				
Dr. sv. S. M., št. 18	25.08				
Dr. sv. Barbare, št. 19	225.45	Peter Prijatelj	1.00	Revizija	
		Dr. sv. Barbare	1.00	Pristopnina	
Dr. sv. Petra, št. 20	158.54	Frank Lenich	11.22	Neizplačana nakaznica.	
Dr. sv. Štefana, št. 21	118.52	Luka Miškulin	33.00	Bolniška podpora	
		John Murad	50.00	Dar konvencije.	
Dr. sv. Jeronima, št. 22	154.13	Frank Rončevich	25.00	Dar konvencije.	
Pr. P. Z. S. F., št. 23	106.26	John Fretz	50.00	Dar konvencije.	
		John Fretz	24.00	Bolniška podpora	
		Joseph Vindeshan	15.00	Bolniška podpora	
		Joseph Kotejan	16.00	Bolniška podpora	
		Thom. Sporčić	15.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. P. in P., št. 24	386.67	Ljuba Bukovae	20.00	Bolniška podpora	
		Katarina Muhar	233.33	Osmrtnina J. Muhar.	
		Manda Karakaš	233.33	Osmrtnina I. Karakaš.	
		Thom. Sporčić	50.00	Dar konvencije.	
		Math Katelinich	50.00	Dar konvencije.	
		John Babich	1.00	Revizija	
		Jerko Persljan	1.00	Revizija	
		Dane Begič	1.00	Revizija	
		Dr. sv. Petra in Pavla	3.00	Pristopnina	
Dr. sv. I. in M., št. 25	60.32	Joseph Lauzar.	3.00	Bolniška podpora	
Skupaj...\$3016.12		Skupaj...\$2034.91			

Anton Geschel, gl. tajnik.

Slike iz zadnje ruske-poljske revolucije

(Nadaljevanje.)

nazadnje ž njim primerja sebe, ki ne more iz hiše — iz sobe — nikamor, a neki dan ne bo mogel niti iz postelje, in potem — in potem —

Voz je prišel med tem v neposredno bližino gradiča. Tu se je spremenil glas ropota. Voz ni več tekkel po trdih tleh velike ceste, — krenil je na mehko pot.

Pride li končno nekdo sem? E, — da, — v aleji je voz! — si je rekel z zanimanjem glasno Lazo in zapal potem takoj v navadno apatijo bolnih ljudi.

Doli pred vratni grada je res obstala kočija. Čez nekaj časa se je čulo trkanje in klicanje.

— Najbrže je zvoncel doli zopet pokvarjen ali ga pa neumnosti ne morejo najti! — je mislil gori bolnik pri sebi in hotel seči po sobnem zvončku, da zbudi ljudi v hiši. Pa kašelj mu privre iz prsi in onemogel pade zopet v stol.

Sedaj čez nekaj časa prihitel gospa Radička. Dobra žena ni čula trkanja pri vratih, ali čula je njegov kašelj.

— Oh, Lazo, ti kašljaš, pa se ve, — ko si takšen, pa puščaš okno odprto; — da ti se ubijaš, o Lazo, Lazo! — in zopet priskoči, tako težka in debela, kakor je bila, k oknu ter ga hitro zapre.

— Pusti to! — je slabotno reče Lazar, — ali ne čuješ, — doli je nekdo dospel in trka na vrata, — ali ni? — vpraša prestrašeno, boječ se, ali se mu ni ono trkanje samo zazdelo ali morda pojavilo, a jedno in drugo je usodepolen znak za njega.

Na vrata se je začelo med tem še močnejše trkati.

— Da, da, — opomni gospa Radička. — Kdo more to biti?

— Ne prašaj, draga Beta, temveč daj pozorni, da se prebudišjo dekle in da gredo odpirat, prosim te, stori! — jej je odgovoril nestrpljivo.

(Pride še.)

Poleg tega je bilo o dotičnim zavodom združeno tudi žensko učiteljstvo. Nekaj učenk je stanovalo v zavodu, druge so pa prihajale samo k pouku. Stališče poljske učiteljice v tem kraju čisto drugačno, kot po drugih evropskih državah, kjer vladajo urejene politične razmere. Izobrazba ni tako sistematična in vzgoja ni tako mirna, kakor v drugih državah. Neka čudna nervoznost prevzame njeno naravo popolnoma. Nikdar ni gotova, če je ne zadene kakšna strela od zgoraj, vedno mora biti v strahu, da ji ne bo ne na doma pretregano delovanje. Poleg tega se mora boriti za svoj obstanek, nima stalnega kruha in redne službe, ampak je odvisna od raznih slučajev.

V najskrivnejšem delu poslopja so imeli majhno kapelico, kjer se jim je v določenih časih tudi opravljala služba božja.

Kadar je bil kak naroden spominski dan, obitnica poljske konstitucije, obletnica ene ali druge poljske vstaje itd., so spustili pri oknih rolete, zaprli skrbno okna in vrata ter vsa družba je zapela s priglasenim glasom po službi božji poljsko narodno himno:

— Bog, — ki si Poljake toliko velik z blestom sile in slave obdajal, — ki si potem ganjen vsled njegovega padea — podpiral naše bojovnike za najsvetlejšo stvar, — pred tvoj oltar polagamo naše prošnje, — svobodo in domovino blagovoli nam vrtni, — o, Gospod!

— Zakaj pa pojejo tako tiho in zakaj zapirajo tako skrbno okna in vrata? — sem vprašal.

— Saj nihče ne ve, če ni za soslednim zidom špijoni, ki nas opazu-

je? — odgovorila mi je voditeljica. Bila je med njimi učenka, razumno in pridno dekle. Prišel je nek plemenitaš z dežele in prosil za učiteljico. Dobil je dovoljenje, da sme odpreti šolski vrtec za otroke svojih delavcev ter je hotel imeti dobro in zanesljivo vrtarico. Dotično dekle je sprejelo službo in odšlo.

Preteklo je komaj nekaj mesecev in zvedel sem slučajno, da se je ujeno delovanje že končalo. Imela je smolo. Začela je preveč na široko in preveč lahkomišljeno. To se jako lahko zgodi mladenku dekletu, ki pride prvič iz mesta ven na deželo v službo. Orožnik jo je zasačil, ko je ušla brati in pisati, ter jo naznanil. Bila je obsojena na tri mesece ječe, dotični gospodar pa na 3000 rubljev kazni.

V tem slučaju se je končala zadeva še precej dobro. Dotični gospod plemenitaš je priredil velik lov in povabil na lov tudi gospoda izpravnika ter nekaj drugih ruskih činovnikov. Lovu je seveda sledila razkošna pojedina. Vsa stvar je veljala gospoda več kot 3000 rubljev, vendar mu je bila odpuščen denarna kazen in učiteljica ni bilo treba sedeti v ječi. Samo šole je bilo za enkrat konec.

Srečal sem na hodniku neko gospodično učiteljico, ki se je izučila že prejšnjega leta in je bila sedaj že nekaj mesecev v službi na deželi.

Sedaj je prišla spet po nekem opravičku v mesto in pri tej priliki je hotela tudi obiskati svoje nekdanje znanec in prijatelj. Bila je očividno prijetno iznenadena, ker me je tako nepričakovano zagledala, pa tudi jaz sem se je razveselil.

Vprašal sem jo, kako ji gre.

— Hvala, za sedaj še čisto dobro.

— Ali vas še niso zasačili?

— Doslej še ne, toda bojim se, da ne bom mogla več voziti dolgo. Dvakrat je že prišel orožnik ne-pričakovano v sobo, toda našel ni ničesar sumljivega. Knjige in papir so otroci tako hitro skrili, da ni mogel ničesar zapaziti. Enkrat je bil grd deževen dan in otroci ni bilo posebno veliko. Dovoljenje imam seveda samo za otroški vrtec, toda v hišo prihajajo tudi večji otroci, celo veliki dečki, štiri-najst in še več let stari. Ljudje zelo žele učiti se brati in pisati, jaz pa nimam srea, da bi gonila domov večje otroke in da bi jim odrekala svojo pomoč. Manjših otrok je bilo torej takrat malo, večjih je pa prišlo več, ker so imeli čas razli gredga vremena. Orožnik se je začudil, ko je videl v sobi tako velike otroke, ter me vprašal, kako to, da hodijo tako veliki otroci v otroški vrtec. — Vreme je grdo, sem mu rekla, in stariši so poslali večje otroke, da spremljajo domov manjše bratce in sestre. Orožnik je nekaj zmagajal z glavo, kajti zelo se mu je čudno, da prideta dva velika otroka po enega majhnega. Rekel pa ni nič ter je zopet odšel. Pripravljena sem na vse, toda koliko časa bom mogla vstrajati, ne vem.

To je torej zopet ena slika nepostavnega in revolucijnega delovanja na Ruskem.

Ali je vrgla "Ohrana" tudi na mene svoje oko?

Tako vprašanje sem si stavil včasih, a nisem našel odgovora. Priznati pa moram, da se tudi nisem močno trudil z odgovorom. Ali me ima, ali me nima na piki, meni je to pač vseeno. Dokler se mi bo zdelo, bom sedel tu, kadar pride moj čas, bom odpotoval. Ako mi pa vele odpotovati hitreje, me tudi ne bo posebno bolelo. Imam avstrijski potni list in stojim pod zavetinstvom Avstrije. Ako ničesar ne pregrešim ter mi ne morejo dokazati nobene nepostavnosti, mi tudi ne morejo storiti ničesar hujšega, kakor da mi vele odpotovati.

Res, da samo avstrijski potni list in pokroviteljstvo Avstrije samo na sebi še ni posebno velika jamščina. Avstrijskemu konzulu v Varšavi se pač ne bo ljubilo postavljati se za vsakega človeka, ki je lastnik avstrijskega potnega lista ter s tem kaliti svojega osebnega mira in dobrega razmerja do raznih drugih oseb. Toda imel sem za seboj še večjo oporo.

Po nekem naključju sem se seznanil z dvema visokima uradnikoma na Dunaju, osebi naravnost kapitalni. Eden je v ministertvu notranjih zadev, drugi pa v ministertvu zunanjih zadev. Vsled tega je dobil avstrijski konzul v Varšavi, še predno sem jaz prišel tja, naročilo, naj se z vso močjo zame zavzamem, ako bi se mi kaj prigodilo. Ko sem pa prišel v Varšavo, sem šel takoj k konzulu, da sem se mu predstavil, in on mi je naročil, naj se mu takoj sporočim, ako bi imel kakšne neprijetnosti.

Poleg tega sem imel zveze z raznimi bogatimi ter znanimi osebami, kar je v gotovih slučajih lahko pomembilo še več, kakor konzulovo pokroviteljstvo.

(Pride še.)

Nemci prasnijo Belgijo.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — Nemško desno krilo je vedno v večji nevarnosti, kotklor globlje se zabija zavezniški klin v Flandriji. Zna znamenja kažejo, da so dnevi njihove okupacije v Belgiji šteti. Že so pričeli z uničevalnim delom v zapadni Belgiji. Ka-

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Hrhtobol.

Ako imate bolečine v hrbtu, ali križi žutite, da vas vse boli. Bolečine postajajo neprenosne; ledice (obisti) vas bolj in voda od vas gre gosta ter žutite pri tem bolečine. V takem slučaju rabite kako dobro zdravilo, pa ga morda ne morete dobiti? Ne iščite drugih pripomočkov, ampak poskusite samo enkrat

Severa's Kidney & Liver Remedy

(Severova Zdravila za obisti in jetra). To je izbrano zdravilo za mehur, kadar imate bolečine pri spuščanju vode, tako tudi pri otrocih, ki morajo postelje. To zdravilo odpravlja zlatenico in vso zopno sapo, zmanjšuje otekline nog in lajša hrbtobol. Poskusite ga. Prodaja se v lekarnah. Cena 75c in \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

kor se poroča iz Pariza, se Nemci pripravljajo umakniti iz Brugges Ghenta in Bruselja.

Nek visok nemški uradnik je pred enim tednom izjavil, da bo nemška okupacija Bruselja kmalu končana in najkasneje v petnajstih dneh.

Vse civilno prebivalstvo ob